

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 27 (498).

Fredagen den 9 juli 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utg.:vare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösnr: endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Emilie Björnberg.

»Hvarför nämnde du icke poesien strax?» frågar Ehrensvärd sig själf, då han vid första uppräknandet af de fria konsterna hade utelämnat den. Hvarför nämnde du icke *dansen* alls? är en fråga, som han med ännu större skäl hade bort göra sig, emedan dansen såsom en sammanfattning och fullständig utveckling af alla de andra konsterna onekligen bland dem intager första rummet. Sålunda är musikens ändamål att sätta människan i harmoni med sig själf och sin omgifning. Men emedan människan består af både kropp och själ, och de flesta människorna tyckas bestå af vida mera kropp än själ, så är det icke nog att själen sväfvat omkring på tonernas vågor, utan musiken måste äfven finna ett uttryck och gensvar i kroppen — och detta är dans, tänkt såsom verkan af en idealisk musik. Oberons flöjt, vid hvars ljud alla måste dansa, innehöll ganska säkert ingen annan trolldom än den att vara mäktig af fullkomligt sköna toner. Och hvar finnes något värdigare ämne för målaren och bildhuggaren än i dansen? Hvar ser man människan mera till sin fördel än där, hvarest hon framträder i skönaste blomman af sin ålder, när hon i en lätt och graciös rörlighet nästan tyckes sväfvat fram i luften...

Så vådligt vackert, riktigt sjangtilt det här låter! — tycks mig höras från läsarinorna, ja främst från henne själf, som ses här bredvid med sitt humoristiska leende.

Pardon, mes dames! det är verkligen ej jag, som skrivit det här eleganta, utan det är hämtadt från den store statsmannen Louis de Geers snillrika ungdomsafforismer. Men jag tyckte det kunna utgöra en passande inledning till denna uppsats, liksom en vacker, om ock lånad uvertyr aldrig skadar en torftig text.

Och här gäller det ju en lärarinna i den konst, som den blifvande excellensen så hänryckt lofprisade i sina kunglig-sektersda'r.

* * *

Emilie Fredrika Adolfine Björnberg, tillhörande den å svenska riddarhuset introducerade ätten n:r 359, föddes den 22 mars 1844 å Marieholms bruk, några mil söder om Jönköping. Föräldrarna voro hofrättskommisarie Fredrik Björnberg och dennes maka i första giften Karolina Wiberg. Familjen flyttade sedermera till Jönköping, den stad Emilie Björnberg själf beskriver:

Ur böljans djup du kastats upp på glittersandad strand och skiner ren, en pärla lik, vid vattnets silfverrand.

Och rundt omkring dig stiger fram en mäktig riddarvakt, som adlar och odödiggör din trolska tjuvsingsmakt.

Se där i fjärran Visingsö, en lägrande relik, ett stycke forntid, genomträngd af sago-romantik.

Låt lifvet komma med strid och larm
Och höja ditt mod och vidga din barm
Och låta dig vaken glad och varm
Din handlings bågsträng spänna!

Låt lyckans solglans göra dig blind
Och pröfningens friska, stärkande vind
Få kylande susa omkring din kind
Och smärtans eldström dig bränna.

Ellen Lundberg.

Och där vid horisontens bryn,
högt öfver stoft och grus,
sig reser Dunkehällars höjd
i solens klara ljus.

Och där vid Munksjöns blåa våg,
långt ifrån larm och fiänd,
står Ljungarums besjunga skog,
Linnea-blommans härd.

I ett godt hem hade Emilie Björnberg den lyckligaste barndom. Hennes första ledning på knnskapernas bana skedde i den småbarnsskola, som i Jönköping för ett halft sekel sedan hölls af fröken Marie-Louise Stjernhoff, en nobel, älskvärd gammal dam, Bellmanska anor — hennes moder var nämligen syster till den store skalden. Efter fröken Stjernhoffs död 1853 kom lilla Emilie i Dalska pensionen och fick där undervisning till sitt 15:de år, hvarefter hon under ett par års tid erhöi privat undervisning af doktor H. A. Regnell. Denne lärare står för Emilie Björnberg i den ljusaste dager: »Det bokvett jag äger» — säger hon själf — »har jag denne lärare att tacka för, ty det var han som egentligen väckte min håg för studier, den jag allt sedan, så vidt ett träget arbete på andra fält det tillåtit, fortsatt och ännu fortsätter, och han redde mina begrepp i mångt och mycket.»

Den lifliga och intelligent flickans håg stod åt teatern redan tämligen tidigt och då hon kommit på sitt sjuttonde år var hon färdig beträda »de bräder som föreställa världen.» Denna håg mötte visserligen motstånd inom familjekretsen, men det öfvervanns, och i april 1862 debuterade hon å Jönköpings teater som Gilberte i »Ett lyckans barn» och erhöi omedelbart därpå anställning vid Roos' teatersällskap, och i direktörens egen aktningvärda familj upptogs hon under konstresorna hit och dit i Sverige och Finland. Öfverallt väckte hon uppmärksamhet och lifligt bifall för sitt på en gång näpna och friska spel. Äldre teatervänner bevara i sina teaterminnens album från den tiden säkert bilderna af fröken Björnberg såsom Cupido i »Orfevs i underjorden», Nisse i »Mer än pärlor och guld», Hilma i Onni Wetterhoffs täcka interiör »Amor i barnkammaren» samt Anna i »Min ros i skogen». Emilie Björnberg som skådespelerska var i ej ringa grad sin tids Ellen Hartmann. Hos direktör Roos var hon anställd till 1869 och därefter, under åren 1870 och 71, vid teatern i Göteborg där hon, oaktadt ännu helt ung, började öfvergå till de komiska gummornas fack, hvarinom hon helt enkelt var dråplig. Hösten sistnämnda år lämnade hon emellertid teatern för alltid och ägnade sig åt danslärarinnans kall.

Som danslärarinna har fröken Björnberg nu i tjugufem år verkat i landsorten och utan all jämförelse varit under detta tidskede den främsta inom sin branche. Den hoppfulla ungdom, hon handledt i Terpsichores vackra konst, har uppgått till öfver ett tusen flickor och gossar — fröken Björnberg har i ett särskildt album med sin hofkalligrafiska piktur »bokfört» dem alla.

Det är ej endast fröken Björnbergs skicklighet som lärarinna samt hennes fina smak, som beredt henne den aktning och den vänskap, hvarmed hon öfverallt i de svenska landsortsstädernas bildade och goda hem under årens lopp hälsats, detta har ock grundats på hennes i allo respektabla personlighet, hennes okonstlade väsen samt, ej minst, hennes friska humoristiska, ofta ej så litet originella syn på tingen. Emilie Björnberg är en *personlighet* i vår eljes allt och alla i samma former stöpande tid. Denna aktning och vänskap togo sig ett för Emilie Björnberg hedrande uttryck, då hon helt nyligen i Gefle firade 25:te årsdagen af sin lärarinneverksamhet.

En platstidning berättar härom:
»Sedan uppvisningen å slutbalen afslutats med dalpolskan, ljödo de kraftigare applåder, som icke slutade förrän fröken Björnberg framträdde, då bankdirektör Carlson till henne riktade några ord, hembärande hennes elevs och föräldrars tack och erkänsla för det utmärkta sätt, hvarpå hon alltid ledde sin undervisning. Om dessa känslor hos nuvarande och forna elever samt deras föräldrar hade hon, som nu kunde fira kvartseklet af sin verksamhet som danslärarinna, förut under dagens lopp fått mottaga bevis, som han nu ytterligare ville bekräfta, hvarpå höjdes ett af fanfarer åtföljdt trefaldigt lefve för fröken Björnberg. Förut på dagen hade nämligen fröken Björnberg, med anledning af sitt 25-års jubileum som danslärarinna, af forna och nuvarande elever i sin bostad förärats som minnesgåfva en stor vacker salongsmatta, ett dussin skedar samt en toalettask med ineliggande penningsumma i guldmynt samt vid balen en bukett med band i de svenska färgerna, å ett af hvilka var anbragt en inskription om dagens betydelse.»

* * *

Äfven med sin penna har Emilie Björnberg under de senaste tjugufem åren ganska flitigt uppträdt, lämnande bidrag på, såväl vers som prosa i tidningar och tidskrifter,* men städse under växlande signaturer, vanligast Björn. Härom året utgaf hon ett litet fint utstyrdt dikthäfte: »Rimmade tankar af Björn», hvartill Sigurd skref ett hjärtligt och roligt förord, och hvilket hälsades med bifall af den offentliga kritiken, ej minst Stockholmskritiken, som här fann varmhjärtade, känsliga fina poem, ofta med humorns skimmer däröfver.

* * *

Emilie Björnberg har själf ej alltid dansat på rosor, äfven för henne skymtar ålderdomen fram med krämpor af besvärligheter; men ännu, hoppas vi, skall ett nytt tusental bland våra småttingar af henne bibringas skick och polityr, och då mammorna och

* Detaljnotiser om fröken Björnbergs författarskap finner man i Sigrid Lejonhufvuds och Sigrid Brithellis »Kvinnan i svenska litteraturen», Klemmings »Sveriges dramatiska litteratur» samt Bernhard Lundstedts »Sveriges periodiska litteratur».

papporna till tant Björnberg anförtro sina tultors och pysar förvandling till damer och kavaljerer, göra de det med trygghet och förtroende.

Birger Schöldström.

I sinnesförvirringens natt.

Sol går ned . . . tyst, tyst hvad rör sig där,
invid skogens bryn?
Ah, kanhända Silvio det är
från sin luftfärd genom skyn.
Ser du, han har jagat solens spann
öfver himlen blå;
stridt med molnen, slungats af och an;
stackars Silvio!

Har du drömt dig sagan, min och hans,
en oktoberkväll,
då förlättna gastar trädde dans,
öfver bergfruns håll?
Eller klang den genom griftehvalf
höljdt af spindelväf,
att hvar halfformulnad kota skal,
såsom vindrörd säf?

Nej, vi dröjde aldrig, vill du tro,
ibland natt och graf.
Uti lif och ljus vi byggd bo,
öfver jord och haf.
Minns, att jag har lefvat sagans lif
ifrån A till Ö;
men du har den blott som tidsfördrif,
delad frö för frö.

Solen skred som nu till nedergång,
liten vaktel slog,
när vi bytte tro vid källans språng
uti furuskog.
Vet du, hvad det är att gifva så
fullt och helt sig själf?
Ila bort och stanna kvar ändå,
lik naturens älf.

Ingen tanke, huru ringa än,
låg för honom gömd.
Världen såg jag blott uti min vän;
tiden var förglömd.
Hoppet lyste skimrande och blott
rika löften gaf.
Intel lod har ännu djupet nått
uti lyckans haf.

Djärft vi lånade all vårens glans
åt vår framtidssyn.
Sänkte öfver vägen, min och hans,
dagrarna i skyn.
Därför stal naturen afundsam
bort min ljusa fröjd,
Bar min älskling ofvan molnens kam
emot solens höjd.

Samla, samla hvad på jord du vel
utaf glans och prakt!
Samla gods och guld i myckenhet
genom vidgad makt!

*Ack, hvad är det? Bubbla hjärt och tom;
och en handfull stoft.
Öfver kärlek sällar sol och blom
trolska drömmars doft.*

*Undra icke, att min blick är matt;
kindens rundning mist
alla rosor . . . ser du, kvalets natt
blekte dem till sist.
Lifvets muskel slår ej längre nu . . .
— Tvifla ej och le! —
Kanske, har du aldrig varit, du
i Getsemane?*

*Sök, o sök min ande, vän som gick
vid hans kära namn;
kanske nalkas han ett ögonblick
uti vingehamn.
Återger mig hvad han ägde då,
hvarje hjärtslag:
speglar uti mina ögon blå
sina anletsdrag.*

*Nej, han kommer icke . . . Stig min sång
öfver forsens dån!
Glöm vid brusset, glöm ännu en gång
bleka villors hån!
Längtan, du som ännu lifsvarm gror,
hägra och försvinn!
Årens rimfrost lagt sitt hvita flor
öfver sargadt sinn.*

Hélène Malmqvist.

Debet och kredit i nervernas hushållning.

Bearbetning för Idun af Mathilda Langlet.

Vårt nervsystem är visserligen ej, synnerligast hvad dess näring beträffar, oberoende af den öfriga kroppen, men det äger dock en viss själfständighet, som tillåter det att sätta sig öfver åtskilliga den öfriga kroppens lidanden. Man vet t. ex., att mängden med oförändrad sinnesstyrka motser döden, fastän den småningom inträder och den ena lemman efter den andra stelnar i dödsstycka, men medvetandet dock till sista andedraget finnes kvar.

Hvarje människa medför hit till världen en viss summa af nervkraft, ett kapital, som hon ärft af föräldrar och förfäder, och med detta kapital måste hon hushålla hela lifvet igenom. Det kan förökas och sparas, men det kan också förminska och förstöras. Den som af sin nervkraft ger ut mera än han tager in, han är redan ute på det sluttande plan, som leder till utmattning, och den som ständigt fortfar med att uttömma sin nervkraft, han blir till sist bankrutt, vore han än aldrig så många gånger millionär.

Vårt nervsystem består af hjärnan och ryggmärgen, och nerverna äro utgreningar därifrån. De äro de strängar, som förbinda de i yttre omkretsen liggande organen med centrum. Bästa begrepp om nerverna får man, om man föreställer sig dem såsom en spännkraft. När en person sofvit godt, befinnet sig hans uthvilade nervsystem i ett annat tillstånd af spänstighet, än när han uttrötadt lade sig till sängs. Det faktum, att genom arbete en spännkraft förloras och att genom sömnen en spännkraft återvin-

nes, är af vidtomfattande betydelse, och det måste genast medgifvas, att sömnen i nervernas hushållning är den förnämsta inkomstkällan. När vi sofvit godt, kunna vi anteckna ett kredit på nervernas konto. Och så länge vi åtnjuta en god sömn, stå våra aktier högt. Olyckligtvis betraktas sömnen af många människor som ett obehag, det man bör så länge som möjligt undanskjuta. Åtminstone ser det så ut, ty de flesta utdraga både sitt arbete, sina måltider och sina nöjen så sent, att de i hög grad inkräkta på sofftiden, och så uppkommer stor kassabrist i nervernas hufvudbok. Men ju mera man försöker förjaga sömnen, dess envisare återkommer den, och hvad den om kvällen förlorar, vill den med lock och pock taga igen om morgonen — om det tillåtes. Men ganska ofta tillåtes det icke, och det är då, som debet och kredit ej vilja gå ihop. Men därpå tänker ingen. Under nutidens feberaktiga sträfvan efter förvärf och dess omåttliga begär efter njutning, tillgriper man alla möjliga medel att »prolongera» de växlar, man vill draga på arbetet eller njutningen. Men har man kommit därefter att vilja med konstlade medel förjaga sömnen, då är man icke blott inne på det sluttande planet, man är inne på raka vägen till fördärfvet.

Lyckligtvis är sömnen icke det enda, ehuru det bästa, medlet att höja nervernas spänstighet. Det finnes nämligen något som kallas vederkvickelse — ett stadium mellan arbete och sömn. Men den saken måste något närmare betraktas.

Hvarför finner t. ex. den, som arbetar strängt hela året om, icke den vederkvickelse, han väntar af sina 3—4 veckors semester? Därför att öfvergången från arbete till hvila och tvärtom var alltför brådstörtad. Man måste veta hvad man gör, förstå huru man skall draga nytta af hvad man gör. Men det förstår man icke. Dagen för hvilotiden är bestämd, men då letar man upp en hel del saker, som först måste vara i ordning, först måste göras och afslutas. Detta vill säga så mycket som att man tagit för kort tid på sig, borde bestämdt resan eller hvad det nu är, ett par dagar senare. Likaså går man alltför brådstörtadt tillbaka till arbetet, öfvergår från fullständig sysslolöshet till strängt arbete. Ej heller riktigt. Men det kan hända, att man här är maktlös ej kan förhindra det plötsliga afbrottet, och då är man ursäktad. Kan man det däremot och icke gör det, får man ett styggt konto på debetsidan.

Men då detta moderna sätt att hvila ut på så sätt blir otillräckligt, återstår alltid det gamla: »Sex dagar skall du arbeta, men hvila på den sjunde.» Det är icke förgäfvets som söndagshvilan återkommer hvar sjunde dag. Det är ett drag af vishet och känedom om den mänskliga naturen så stort och upphöjdt, att det måste komma från storhetens och vishetens källa. Denna ofta återkommande hvila och vederkvickelse är just hvad människan behöfver för att stärka sitt nervsystem och ersätta kraftförbrukningen. 3—4 veckors oafbruten hvila kommer ej upp mot de femtiotvå söndagarnes ro. Under veckans sex dagar hinner man ej anstränga sig mer än man förmår bära, och under den enda hvilodagen kommer man ej ur de gamla hjulspåren, hvilket vill säga mycket. Ty ofta nog fordras det lika stor ansträngning att ånyo sätta sig in i arbetet, som att fortsätta därmed.

Vare dock icke härmed sagdt, att man skall förkasta det nya sättet med några veckors ledighet; man skall blott tillika bibehålla det gamla. Likvisst må man ej tro, att hvilodagen gifver något kredit i nervernas konto, om man använder den till nervretande och upphetsande förströelse, till utsväfningar, öfvermått i mat och dryck med mera. Det är icke en sådan omväxling med arbetet nerverna begära. Visserligen kan i deras hushållning behövas det upplifvande likaväl som det lugnande, förströelse likaväl som hvila. Men det upplifvande får ej vara upphetsande, och förströelsen får ej vara angripande, — då kommer det kredit man väntat sig att i stället införas på debetsidan.

Sömn och hvila äro således, som vi sett, de mest verksamma medel för att uppehålla vårt nervsystem i dess fulla kraft. Men det finnes ett tredje sätt att stärka det, och detta heter öfning. »Öfning gifver färdighet,» det veta vi ju alla, och öfningsförmågan är en underbar naturens inrättning. För hvarje gång det upprepas, blir ett arbete lättare, och till sist vinna vi en färdighet, den vi ej kunnat tänka oss. Genom arbete blifva icke blott musklerna kraftigare, utan rörelsenerverna och de högre nerverna stärkas också. Själfsverksamheten kan i betydlig grad styras, men här, såsom eljes, blir öfningen nyttig, endast då den handhafves efter vissa lagar. Och den som vill komma framåt måste respektera den märkvärdiga känsla naturen gifvit oss såsom en signal, hvilken vi aldrig få lämna obeaktad — känslan af trötthet. Vid förständig öfning inträder tröttheten mera sällan, och med tiden kunna vi förrätta arbeten, som en nybegynnare snart måste uppgifva. Öfning är egentliga grundlaget för människans förmåga af utveckling och mottaglighet af kunskaper. Och just detta är hvad som vid ungdomens uppfostran bör ihågkommas. Härvid är dock att beakta, något som man nästan alltid förbiser: öfningen omfattar ej så mycket vetande som icke mer och egentligast vissa färdigheter.

Vi kunna uppöfva vårt minne och därigenom tillägna oss vetande. Detta är emellertid något helt annat än att på mekaniskt vis öfverfylla en ung hjärna med en viss kvantitet vetande och kalla detta bildning och uppfostran. Ännu värre blir det, när samma kvantitet vetande skall inpressas i hvarje hjärna utan åtskillnad, utan afseende på huru mycket som rymmes däri.

Hvaraf kommer det, att nu för tiden så mycket nervlidande uppträder? Våra förfäder hafva ju genomvakat hela nätter och arbetat strängt. Likväl hörde man aldrig talas om nervlidanden. Ett och annat frummer skylldes sina kapriser på »nervsvaghet,» men detta ansågs ofta mera som karaktärs- svaghet än som svaga nerver. Äro människorna nu annorlunda beskaffade? Är hela släktet kroppsligen och andligen svagare? På denna fråga måste svaret blifva ett bestämdt nej. Men omständigheterna äro nu helt andra än förr. Den oerhörda stegring i befolkningen som en tryggare tillvaro medför, sammanhopandet af hundratusentals människor i så många städer, de lättade kommunikationer, hvarigenom storstadslifvets brusande vågor svälla ut vida omkring, den ofantliga trafik, som är nödvändig för att sådana massor af människor skola kunna existera — kort sagdt hela vår tid, vårt lefnadssätt förorsakar ständigt

oerhörda summor på debetsidan i nervernas konto — utgifterna öfverstiga ständigt inkomsterna, och bokslutet utvisar ofta fullständig ruin.

Förbindelsen med andra människor, umgänge med och förhållanden till andra har på senare tider minst tiodubblats. Den enskilde tages betydligt mera i anspråk nu än fordom. Det är mångfalden i allt, — i läsning, i nöjen, i arbete, intressen, umgänge — som dels splittrar våra krafter, dels öfveranstänger dem, dels åter förslappar dem. Fordom kunde man sätta sig ett mål före och ägna hela sitt lif däråt. Nu måste man vara med om allt, eljes blir man efter, får, så att säga, stanna utanför i mörkret, medan de andra förlusta sig i de upplysta salarne därinne i palatsen.

Finnes då ingen hjälp eller bot? Måste mänskligheten gå under af pur nervsvaghet? Vi kunna ej gå tillbaka, vi kunna ej minska människomängden, ej nedbryta våra städer, ej apprifva våra kommunikationsleder. Men vi kunna *skona* våra nerver och stärka vår inre människa. Vi kunna lära oss hvad en människa tål af arbete, af nöjen, af mat och dryck, och vi kunna hålla oss inom måttet däraf. Det vill säga, omständigheternas kraf kan vara sådant, att måttet stundom *måste* öfverskridas, men då skola vi komma ihåg, att det måste finnas både debet och kredit i nervernas hushållning, och att när man skrifver upp något på det ena konto, får motsvarande summa ej saknas på det andra. Har strängt arbete förorsakat stor kassabrist, måste hvilans skänka behöfliga inkomster. Men man skall veta hvad som är debet och kredit härvidlag. Icke är det någon hvila att efter ansträngande arbete vara med hela natten på en bal, vid spelbordet, vid punschbålen. Icke heller blir det någon hvila för nerverna att vid en sen måltid förtära så mycket mat och dryck, som eljes vore nog för en hel dag. Mellan arbetet och sådana förströelser måste alltid följa en period af hvila, och dock händer det, att nöjet här ger större summor på debetsidan än förut arbetet.

Emellertid måste man komma ihåg, att summan på kreditsidan också kan blifva för stor, och följden däraf blir förslappning. De äro väl jämförelsevis ett fåtal, som synda på den sidan. Men deras exempel verkar på många. Dessa skulle komma ihåg, att verktyg, som ej brukas, kunna rosta bort, och att den arm, som ej öfvas, blir kraftlös. Spännkraften kan domna, om den ej brukas, och då måste våldsamma medel tillgripas för att den skall ryckas upp. Obrukad kraft förtär sig själf.

Genom förständig hushållning med nerverna, så att deras debet och kredit gå ihop, bör man i de flesta fall kunna förekomma nervlidanden — bota dem är betydligt värre, och varaktigt återställande, där nerverna en gång blifvit illa angripna, gränsar kanske till det omöjliga. Naturligtvis kan ingen vilja påstå, att alla människor äro i stånd att så hushålla med sina nerver, men ganska tryggt kan man däremot påstå, att största delen af människorna utan tvingande nödvändighet misshushålla med dem. Och lika tryggt torde kanske också kunna antagas, att om människor i allmänhet visste, huru ytterst nödvändigt det är att i nervernas hushållning beakta debet och kredit, skulle ej så många slags nervlidanden plåga mänskligheten.

I Stockholm.

Små utställningsfunderingar och litet annat smått och godt.

För Idun af

Lovisa Petterkvist.

Bref VII.

Jag får be så ofantligt om ursäkt för det här brefvet, men jag har så gruffligt ondt i hufvudet, att jag inte *kan* tänka, om jag bjuder till aldrig så. Också får brefvet bli som det kan, ty göra hvad man inte kan, kan ingen, inte ens en skribent — åtminstone inte en tillfällig.

I går kilade jag i väg till konsten, tot söll, för att ta mig en andra titt. Ruffen satt »i tunnan» och Lycko ville jag inte besvära. Dessutom hade jag ett par allvarsamma tafloer att se på, och då vill man gärna vara ensam.

Besynnerligt att de svenska artisterna inte visar upp en enda dukbit i det religiösa? Såvida inte *det* är en exposition *i och för sig*? Hos finnarna däremot finns en »Christus och Magdalena», som jag aldrig kan titta mig mätt på.

Magdalena är ingen tafvelskönhet, utan en enkel, litet uppklädd bondtös, med så mycken gråt i sig, att tårarna inte ens *kan* falla. Det är riktigt svårt se, hur blicken rent tycks brista under dem! Stackars vilseförda barn, eller kanske att man *nu* kan säga: »lyckliga, rättförda barn!» Frälsaren, som står så lätt på marken, som om han fasthölls bara af sin egen vilja, är hvitklädd och ser så mild och god ut att — —. Jag är så glad, att dragen är de gamla vanliga, ty om man bara håller i med att upprepa en och samma typ, så *blir* väl den typen ett porträtt till sist. Och när vi nu inte *har* något porträtt, så — —! Norge utställer också en »religiös» tafla — en som är stor — åtminstone till omfånget! Ja, inte att jag vill uttala mig, men *om* det är sant, att artister såväl som författare är ett slags språkrör för deras natsjoners innersta, andliga behof, så nog är det bra godt att inte tillhöra en natsjon, hvars innersta andliga behof är att se Frälsaren framställd som en snusbrun, söndagsklädd snickare — eller — hvilken — som hälst — annan — gesäll, som varit bortrest ett litet tag och nu ska firas vid hemkomsten.

En gammal kvinna beströr hans stig med blomkrukor — gruffligt obekvämt, förefaller det *mig*, och en sjuk flicka skjutes fram på en skottkärra, för att hälsa honom välkommen, *antar* jag!

Nog begriper jag, att det ligger något mycket djupt inunder, som inte *jag* begriper — men det må det. Endera är sådant där så djupt, att det inte *kan* målas, eller också så platt, att det inte *bör* målas — — det är nu *min* enkla, visst gruffligt okonstnärliga åsikt om saken.

Så finns det ett par religiösa tafloer till, men dem vill jag ingenting skriva om, efter jag bestämdt *tror*, att målaren just står och vrider sig till att bli något riktigt bra, om han bara får vara i fred, fast nog är han tokig *nu*! Sedan, efter det allvarliga, började jag en liten rond i salarna. Jag tror nog, det var första gången i mitt lif, som jag var ute så där ensam »på allvar». Det måtte för öfrigt ha synt på mig, ty det var märkvärdigt hvad människorna stirrade,

tyckte jag. Och så hade jag en känsla af, att mitt vänstra ben, som är mest vant »ha sällskap», slank, och att jag stack ut fötterna så obegripligt långt. Men så glömde jag allt, så pin förtjust blef jag i ett danskt landskapsstycke af en artist, som heter Godfred Christensen. Ändtligen, en gång i mitt fattiga lif, fick jag se en tafla, som inte var en *tafla*, utan en bit äkta lufs lefvande natur. De här »sista strålarna» sprutade inte färg, de, utan mild ljum luft, och bladbuskarna och grässtråna alldeles fräste af saft och lifskraft. Här satt jag visst en hel timma och njöt och solade mig, men så måste jag ju upp igen.

Det är *rysligt*, när folk skrattar på ens rygg — — åtminstone när man är ensam! Jag *kände* hur den ena vaktaren flinade, när jag gick förbi —. Mäntro jag hade kört hatten på sned — eller kanske klädningen glipade — eller himmel! tänk, om klädningslifvet remnat i ryggen, efter det *var* litet trångt! Att med *sådana* känslor i hufvudet studera *konst*, är inte lätt, det försäkrar jag herrskapet, men jag bjöd ändå till att fylla min plikt. Nu fäste jag mig vid en ung Neck, som sitter vid en fors och öfvar sig i sång. Han gnider på en smuts-gul fiol och skriker så han blir blå, nog för att ta öfver forsen. Och jag som hade trott, att Necken föddes *både* gammal och färdig sångare. Men pytt, gör han! Han får slita för sitt, han som vi, det syns det på den här stackars neckpojken, som tycks ha fått en alldeles *för* svår läxa att lära. På en annan vägg hänger en hvit, mycket tård herre, som håller fast sig i ett rep. Hvert han ska ta vägen, vet jag inte, såvida det inte är till himlen, hvilket jag nästan tror. Det lär vara ett mycket fint arbete och är af ett *fruntimmer*! Ja, det säger jag, att fruntimren ha målat upp sig otroligt på den här utställningen! Håller de bara i så här, så blir de nog värdiga att sitta i juryn, de med en gång, om en hundra år eller så. Tänk, så duktigt, att de slapp in allesammans med sina dukar, *fast* de inte hade någon som kunde hålla dem om ryggen — annat än män!

En fröken, som heter Wahlström, har minsann satt ut en sommarlag, så frisk, att det riktigt doftar om träden, och en fru Norstedt målar blommor, så man bara vill sticka dit näsan. (Apropå blommor, så har *Gunnar Wennerberg* satt ut en den sötaste flicka i grågredelin klädning, omgifven af de skönaste hortensier i samma färg! Vid hans år! Jo så är det att vara ett dubbelsidigt geni i rik blomstring!) Taflan är ett poem!

Bäst jag gick tyckte jag — att det inte längre var *jag* som såg på taflorna, utan *de* som såg på mig. Jag satte mig — i knä på en *herre*!! rusade upp igen, stötte emot annat folk, blef röd, bad om ursäkt, och bar mig med ett ord så fjolligt åt, att jag skämdes.

Men tappt gaf jag *inte*. Skulle inte *jag* duga till så pass som att rå på en så liten smula ensamhet, när det fins hustrur, som får vara ensamma hela sitt lif! Jag beundrade Schulzbergs fina vintermorgon, och njöt *riktigt* af Kallsteniuses varma sommarlag. Men så beslöt jag att gå hem *ändå* — —. Då jag i detsamma fick se en rygg, som var så märkvärdigt lik — — Nej, det var ingen likhet, det *var* Ruffen, Ruffen lufslevande, med käppen i mun, alldeles som Lycko. Jag blef så glad, så benen alldeles vek sig, men sanningen framför allt, när

Nya mönster i klädningstyg väfda af gammalt ylle i förening med ull. Ny modell å plaids äfven väfd af gammalt ylle. Gods afhämtas tacksamt afgiftsfritt.

HILOUR ANDERSSONS Ullspinneri och Skrädderiaktiebolag. Hötorget 12. Riks. 165. Allm. 76 58. Filial: Hornsgatan 1. Allm. 304 35. För vikt om 18 kg fraktfritt fram och åter.

jag väl var säker på, att det verkligen var han, kände jag mig rent litet sviken.

Saken är den, att Ruffen har ett sätt att slå ihjäl mig med fakta ibland, som är så retsamt. Jag vet, att innerst är det ändå jag, som ser mest, men som han bara ser hvad han ser, så minns han allting så förargligt »på pricken» — och så slår han mig på fingrarna alltjämt. Jag hade därför med riktig fröjd räknat ut, att inom konsten, skulle jag åtminstone få vara den, som visste allt, efter han inte visste något — men nu så!

Också sa jag, tämligen sötsurt, det fruktat jag:

»Kors du, gubben, det var en oförmodad syn.»

Men hvad svarade då den älskade raringen?

»Ja, ser du Lovisa, jag kom att tänka på, att det i vinter kan bli roligt för dig att ha någon, som du kan tala om *allt* med! Därför så, hä hä!»

Hvad kunde jag göra annat än ta honom i famn och kyssa honom, midt framför näsan på den där fliniga blåklockan? Det gjorde jag med, och det riktigt!

Johan, som var med, stod orubblig framför en stor rysk tafla, med turkar, kossacker och andra röfvere på, som skrattar så det slår lock för öronen på en, åt någon gemenskap, som en surögd skrifvare diktar ihop.

Den taflan är kanske den mest lefvande *människotaflan* på hela utställningen, men nog kan man ta upp sin tid med bättre än att titta på sådana där mordbrännare- och barnspetsarefysionomier, tycker jag.

Ruffen och jag larfvade både hit och dit — jag med ett helt annat kurasch än nyss, ska jag säga. Till sist stannade vi framför ett självporträtt af Zorn, inköpt för museet.

»Tänk,» sa jag beundrande, »hans rock är så hvit och skimrande som om den vore af skarsnö, och hur utmärkt är inte —» Jag afbröt mig, ty jag hade fått se något.

»Hvad tror du det kan vara för ett naket fruntimmer, som sitter i hörnet?» sa Ruffen. Jag teg, ty jag tycker aldrig om nakna fruntimmer, *allra* minst i hörn.

»Mån tro det kan vara 'hans tanke' — som hos Geijer, du vet?»

»Snygg tanke,» sa jag, »hopkrupen under håret som en groda.»

»Då är det väl en modell, då.»

»På ett 'själffporträtt'? För öfrigt skyler nog inte modeller sig på *det där* viset — det ska jag säga dig.»

»Men något är det väl ändå?»

»Jag tror det är ett misstag,» sa jag, »det är hvad jag tror! Men titta på den där herrn, som håller tal, du! Har du någonsin sett något så lifslevande och roligt?»

»Jaa, han talar med hela kroppen, hä hä,» sa Ruffen.

»Och med hela själen med,» sa jag. »Se på herrarna bakom, så de skrattar! Hvad kallas taflan, söta du?»

»En skål i Idun,» läste Ruffen.

»Åh Gud bevara mig,» sa jag. »Håller de sådana tal i damernas *egen* Idun!»

»Han föreslår kanske en skål för kvinnan, hä hä!»

»Det tål det vid,» sa jag.

Fem minuter senare stannade vi (d. v. s. Ruffen), framför ett pussigt — halfgammalt, rödgredelint fruntimmer, som satt och himlade sig på en vägg.

»Den där var ryslig,» stammade Ruffen.

»Hvad kallas hon?» frågade jag.

»Blygsamhet,» läste Ruffen.

»I hvilket land?» frågade jag.

»Belgien.»

»I så fall *beklagas* jag Belgien,» sa jag.

»Jag med,» sa Ruffen, »hä hä!»

Litet senare kom vi allra djupast in i Danmark, där jag inte varit förr.

»Hvad är det som hänger *här* på väggarna?» sa Ruffen.

»Ta-a-afior!» sa jag långdraget.

»Gruffigt egen,» sa Ruffen.

»Ja, minst sagdt,» sa jag: »Kan du räkna ut hvad den stora träd-hök-taflan föreställer?»

»Neej,» sa Ruffen, och så läste han: »Dante och Virgilius.»

»Hm,» sa jag, ty det är inte alla ämnen man tycker om att uttala sig i.

»Virgilius var en skald, det vet jag,» sa Ruffen, (*han* visste, han!) — »men hvad är Dante för slag?»

»Det syns väl hvad *han* är,» sa jag. »ett rökt hök-kranium, af nån utdöd jättesort, som målaren svept in i en röd kappa.»

»Gruffigt besynnerligt,» sa Ruffen.

Så gick vi omkring tysta, länge.

»Nu har jag 'et, Ruffen,» sa jag med en djup suck af lättnad. »Läs öfver dörren, så får du se.» 'De frias utställning'. Så gruffigt grannlaga, att *bara* kalla dem för 'de fria'. Det är riktigt rörande, riktigt rörande, och så klokt af läkarna! Tänk, förut!

Jo jag tackar jag, då hade väl de stackarne fått straffdusch för hälften! Titta på de här 'äka kastanierna'. Nu när man vet — —! Är de inte riktigt *snällt* tilltotade? Inte att man ser, att det är kastanier, förstås, men gröna är de! Och de här fjällen, se'n!»

»Fjäll! Det kan då inte en katt se! att —»

»Jo bevars, bara man har litet god vilja, så. *Toppiga* är de ju då, *det* ser du väl! Och titta på de här stenbrytarna — så riktigt näpna och söta de är! Allihopa lika stora, och alla som dragna på en tåt — alla med blå ben och hvita skjortor och kaffebruna ansikten. Vore det inte för den förgyllda gumsen i hörnet så — — Men nån stans måste ju sjukdomen bryta ut *riktigt!* — — Vet du, Ruffen, det här är det vackraste och det mest rörande — och intressantaste på hela utställningen. Men nog blir man *allvarlig* af 'et. Också tycker jag vi går hem nu! Vill du inte det?»

Men Ruffen ville visst inte gå hem, han skulle *prompt* se stenfigurerna först.

»Jag tittar väl dit ett litet tag först jag,» sa jag. (Vi hade nu hämtat Johan). »Det är inte allt, som passar för herrar att se på!»

»Men för fruntimmer!!»

»Ja, vi blir inte dåliga af att se på det som är dåligt, vi!»

»Vet tojs, gumman.»

Jag blef så häpen öfver tilltalet, att jag teg en hel half minut minst. Men så vände jag med stor värdighet stegen mot dörren och sa: »Vänta mig här!»

»Gå bara inte 'vill!'» ropade Ruffen efter mig.

»Det gör jag *aldrig*,» sa jag.

Men naturligtvis gick jag 'vill', och det genast. Hallen är ju en fullkomlig *labyrinth* för bortappadt folk. Vete gud hur många vaktare och herrar jag frågade ihjäl — fruntimmer frågar jag aldrig — när jag slutligen, svettig och röd, aldeles af en *slump* tumlade ned i marmorafdelningen, där den första jag fick se var min kära Ruff, *just* framför det kanske mest lefvande, men också mest nakna af alla nakna stenfruntimmer, som finns, inte bara i hallen, utan bestämdt i världen.

Till på köpet, så sa det odjuret helt mildt:

»Jag tror du gick vill ändå, gumman lilla!»

Underligt, att göra hvad man *vill* för sin mans sedliga uppfostran, så misslyckas man *alltid* ändå! Men Johan var bortskickad!

Hufvudet värker så fasligt, jag *måste* sluta! Det förstår nog hvarenda hustru — åtminstone hvarenda *lycklig* hustru, att jag på kvällen biktade allt för Ruffen — både hvad jag känt och tänkt — äfven det allra styggaste.

Naturligtvis förlät han mig, som han alltid gör. *Får* jag tid, så tittar jag nog in i konsten en gång till, om inte annat så för att ta adjö af uf—pappa, danska landskapet och stora, stora Favoriten! Men jag tror knappt jag hinner. Utställningen är som en rik grufva; ju mera man plockar ju mer är det kvar — — — Men »Neckrosen», som Ruffen stod framför, nymfen på *sådana* neckrosblad, vill jag aldrig se på mera! Det finns verk, som till och med kvinnor inte kan smälta!

»Små saker.»

»Det var ju bara en småsak! Hvem hade kunnat tro, att en sådan bagatell skulle bli anledning till så mycket obehag!»

Huru ofta får man icke höra sådana yttranden. I äktenskapet är oftast en småsak orsaken till att man och hustru träda i harnesk mot hvarandra, och först då det är försent märker man, huru en småsak så lätt skulle ha kunnat ställa allt till rätta igen.

Småsaker likna snöflingor. En och en smälta de bort i solen; hopade på hvarandra bilda de slutligen djupa drivvor, som blott med stor möda låta sig undanskaffas.

Öfver en småsak uppstår tvist; i dag skulle ett ord vara tillräckligt att återställa friden och lugnet; i morgon behöfver man därtill en hel störtflod af ord, men i öfvermorgon skall icke ens en Demosthenes vara i stånd att bringa de stridande parterna till förnuft igen.

Men småsaker äro äfven som blommor, som göra lifvet skönare och kärare: de blomma och dofta öfver allt, där kärleken planterar och vårdar dem.

Uti de små bevisen på kärlek samt uppmärksamhet under sorgen äro i synnerhet kvinnorna mästare; tusen småsaker stå dem till buds för att befordra den husliga lyckan och friden. Kvinnan lever i en trängre krets, i en omgifning, som är småsakernas vagga, där af lär hon sig att umgås med dem.

Maten, som hålles väl varm i ugnen till maken kommer hem; ett väl afdammadt rum, pipan eller cigarrstället jämte tidningar på rätt sida af bordet, en väl stärkt skjorta — detta allt är bara småsaker, men på rätt tid och rätt ställe utgöra de stora faktorer i den husliga sällheten.

En felande skjortknapp, ett tvättställ utan vatten, ett tändsticksställ utan tändstickor, en nyckel, som icke finnes på sin plats, en dålig kopp kaffe — detta allt är bara småsaker, men de kunna dock ofta vara orsaker till stora och oangenäma följder, i synnerhet när man icke vill vidgå, att det ändå bara vore en småsak att sörja för, att sakerna i fråga vore i ordning.

Mannen kommer hem på aftonen, men finner intet tändställ i sofrummet, han söker och trefvar omkring i mörkret utan att finna det. »Fattalt!» mumlar han och ropar ovanligt högt genom dörren: »Tag hit ljus, jag skall kläda mig, jag har brådt och skall vara på ett sammanträde kl. 8!»

Hustrun hämtar honom tändstället och på hans mer eller mindre vresiga anmärkingar: »Hvarför ser du inte efter, att tändstället är på sin plats?» svarar hon: »Men kära du, hur kan du brusa upp så för en sådan småsak? Du kunde ju ha din tändstickslåda i fickan!»

Mannen mumlar något om: »Det behöfver du inte lära mig!» och börjar kläda sig. Han tar en ren stärkskjorta ur lådan och kastar den öfver sig. Flere gånger trefvar han med handen i nacken, och öfvertygar sig slutligen att knappen fattas.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder.

»A...! ingen knapp!» säger han förargad.
 »Sophie! Sophie!»
 »Hur är det!»
 »Här fattas nu igen en knapp i skjortan!»
 »Nu igen? Som om du alltid finge skjortor utan knappar!» svarar frun surmulet.
 »I förra veckan var det åtminstone likadant.»
 »Det kan väl hända; strykerskan lägger alltid tillsammans linnen och...»
 »Strykerskan! Det rör mig inte hvad hon gör. Det skall ses efter här hemma! Man kan väl se öfver skjortorna ännu en gång, innan de läggas ned i lådan...»

»Men kära du, hur kan du föra ett sådant väsen för en dylik småsak? Du är...»
 »Småsaker, som kan göra en tokig! Du kallar allting småsaker. Hvarför ser du inte till det, efter som det är sådana småsaker?»

Fru Sophie går, sedan hon under trotsig tystnad sytt i knappen, tvär och trumpen, och hennes herr man lugnar sig så småningom! När han går bort, finner han sin hustru ännu stum och ovänlig; till följd därav lämnar han också hemmet under en vresig och oangenäm sinnesstämning.

Sådana där småsaker äro tvedräkstandar, som, om de icke undertryckas i tid, hastigt växa till en stor ond ande, som med sina klor drager de äkta makarne allt längre från hvarandra.

* * *

»Ester lilla, hvad gick du i för kärlekstankar i går afton?» hördes en äkta man fråga sin fru.
 »Hur då, gubben lilla?»

»När jag kom in i mitt rum, fann jag mitt bläckhorn rengjort och fyllt med nytt bläck, lampen tänd, cigarren och tidningen på bordet och en brasa, sprakande så behagligt i spisen. Tack skall du ha, mitt hjärta, det var mycket snällt af dig, att du tänkte så mycket på mig innan du gick på kafferepet.»

»Äck så du pratat, din lille narr! Det är ju ingenting att tala om, det var ju bara småsaker, som ändå alltid skola göras.»

* * *

Ett par dagar senare.

»Men lilla gubbe! Du är ändå alldeles för hjärtegod mot din lilla gumma!»

»Hur då?»

»Du har ju så angenämt öfverraskat mig med den nya handspeglin vid mitt tvättställ!»

»Jag hörde dig säga i går, att du hade råkat slå sönder den gamla, och när jag gick hem från kontoret, så köpte jag den här; den är inte synnerligen fin och kostar en obetydlighet!»

»Den är utmärkt, hvad gör det, om han också kostade bara hälften — spegeln är inte hufvudsaken, utan din kära uppmärksamhet. Hur har du med alla dina affärer kunnat ha tid att tänka på sådant där? Därför måste jag än en gång riktigt hjärtligt omfamna dig, du kärallilla gubbe!»

7—s.

”Hvad jag minns om Kung Oscar.”

Den framställning vi under denna rubrik i n:r 18 af Idun gjorde till vår läsekrets — att vara oss behjälplig vid samlandet till konung Oscars förestående jubileum af en minnes-skatt från hans personliga umgänge med sitt folk — synes glädjande att omtala ha väckt allmänt intresse och bidrag ha redan börjat inflyta. Vi bedja att ännu en gång på det varmaste få lägga denna sak och den nämnda framställningen i n:r 18 på våra läsarinners hjärtan.

Ingen, som kan hafva något om än aldrig så obetydligt att andraga, bör hålla sig borta af liknöjdhet eller af fruktan för sin ofullkomlighet vid den skriftliga framställningen. Ju rikare och fullständigare det material blir, som härvid

ställes till redaktionens förfogande, af dess större värde kan naturligtvis det slutliga urvalet blifva, och de möjligen formella bristerna skola vi med beredvillig tacksamhet afhjälpa.

Som en uppmuntran ha vi utfäst en minnesgåfva i en form, som synes oss väl harmoniera med sakens innebörd. Med anledning af jubileet har ett stort charmant porträtt af konung Oscar i amiralsuniform efter en fotografi af Gösta Florman blifvit utförd i färgtryck och betingar i konsthandeln, i praktfull förgylld ram med sniderier under kunglig krona, ett pris af 40 kronor. För det bidrag under rubriken: »Hvad jag minns om kung Oscar», som bland samtliga insända mest tilltalar oss, komma vi att som en hedersgåfva till insändaren öfverlämna ett dylikt inramadt konungaporträtt.

Samtliga bidrag böra åtföljas af insändarens fullständiga namn och adress (hvilka dock, om så önskas, ej publiceras) samt måste vara ingångna till Redaktionen af Idun, Stockholm, senast den 15 juli.

Red. af Idun.

Yilsna lam.

Skiss af Sophie Linge.

Jngen kunde säkert säga det, men man och man emellan hviskades det om, att »mor på Gransätra,» då hon för ett par år tillbaka — vid klappning af kläder — omkom genom drunkning, skulle ha varit själföfvällande till olyckan. Man hade funnit henne liggande framstupa på den dygajsjöbotten, och som vattnet var ganska grundt där hon låg, tyckte man att hon borde ha kunnat hjälpa sig upp på egen hand, men något sådant försök hade hon synbarligen ej gjort.

Visst hade hon varit litet svag i hufvudet, alltsedan tvillingarne föddes några år förut, och hade klagat öfver hastigt påkommande svindel, men detta tog man mindre i betraktande, än att hon alltid blifvit hårdt och kärlekslöst behandlad af mannen, som var häftig och brutal till sin natur.

Han hade också knappt ett år efter hustruns död äktat en mjölnaränka, som till boet förde litet penningar och en lång räkel till son, hvilken utgjorde hela bygdens förargelse. Att det också utkämpades mången het dust under arrendegårdens låga tak, var allmänt känt, liksom att det ej alltid var mannen, som fick det sista ordet. Hustrun var kvinna till att ge honom »mjöl i mun,» som man sade, sedan det först krossats mellan två grofhuggna kvarnstenar.

De arma tvillingarne beklagades af alla utomstående. Grannarne visste att berättas härresande historier om, hurusom deras klagorop ljödo vida omkring, när de agades af styfmoderns hårda händer, när de af fadern fingo ett käpprapp eller en och annan våldsam puff, så att de slogo sig blodiga mot något kantigt föremål. Äfven styfbrodern tog alla tillfällen i akt att plåga de arma offren samt skylldes alltid på dem, när han ville komma undan straff för något fuffens, begånget af honom själf.

Spåda och bleka voro de också — »sin mor opp i dagen.» En gammal piga i grann-

gården brukade ibland, då hon var ledig, taga hand om de små. Var det sommar fingo de följa henne ut i skogen eller på åker och äng för att plocka bär och blommor. Var det vinter kunde hon sätta sig i ett varm hörn af stugan, taga en på hvardera knät och berätta sagor för dem. Hon kunde också beskrifva för dem, hur deras mor såg ut — att hon hade ett vackert ansikte samt ett par milda blå ögon. Litet mindes de nog själfva, men det var så ofullständigt — de voro blott något öfver tre år, när hon drunknade.

Liksom deras mor före dem hade de en vek och känslig natur och ett omedvetet behof af kärlek — och liksom hon fingo de aldrig detta behof tillfredsställt. Endast när de fingo luta sina små ljusa hufvuden mot gamla Gretas slitna ullkofta och se det vänliga ansigtet med den tandlösa munnen öfver sig, endast då kände de en stilla tillfredsställelse, som kunde ta sig uttryck i ett skratt eller i en liten glädjeglumt ur de öskyldiga, bedjande barnaögonen, hvilka eljes så ofta voro fulla af tårar.

De voro nu på väg att fylla fem år, och de visste det, ty Greta hade talat om det för dem.

»I morgon är det er födelsedag» — hade hon sagt — »hvad ska ni då hitta på för spratt åt hvarandra?»

De höllo mycket af hvarandra — det var ju också en liten ljusglimt i deras mörka tillvaro — och de ville gärna göra hvarandra någon liten glädje, men hvad?

Per låg och funderade därpå, sedan han lagt sig på kvällen och Ingrid likaså. Halmen knastrade under den, när de vände sig i pinnsoffan, där de hade gemensam bädd, och de hade båda två svårt för att somna. I sängen med sparlakan sova redan far och mor; styfbrodern i ett hörn af stugan. Och bäst det var hörde Ingrid på Pers regelbundna andetag, att äfven han somnat in.

När morgonsolen tittade in genom gaffelfönstret, smög Ingrid sig upp ur bädden — sakta, sakta, så att ej prasslandet af halmen skulle förråda henne — fick kläderna på sig, tog ett garnnystan ur styfmoderns sykorg och gled ut genom dörren.

* * *

Man var tidigt i farten på arrendegården. Kreaturen skulle mjölkas och drifvas ut på bete, fjäderfåna matas och frukosten lagas åt slätterfolket, som skulle ut på ängen. Matmor ruskade lif i pigan, som låg på loftet, satte sin son till att bära in ved och vatten och utbytte emellanåt några mindre vänliga ord med far som slipade liarne.

Nu kom hon ihåg tvillingarne — de skulle också ha den sedvanliga morgonhälsningen. I ett huj skulle de vara uppe och ur vägen, så att man finge fritt spelrum i stugan.

Men när hon kom fram till bädden, var den tom.

»Sådana ungar» — sade hon — »hva ha de nu åter för fyr för sig — en risbastu ska göra dem godt, när jag får tid.»

Hon glömde dem snart för de många göromålens skull, och solen steg allt högre på sommarhimmelen.

Under tiden gingo Per och Ingrid hand i hand på gångstigen genom björkhagen. Per bar en krans af blåklint omkring sin gamla skärmlösa mössa och blommorna vip-

pade ända ner på hans ljusa ögonbryn. Ingrid trugade och trugade, att han skulle ta emot ett strå med röda smultron — de vackraste hon funnit på dikeskanterna — men han såg skamsen ut och ville ej äta den. »Jag har ju ingenting åt dig» — sade han — »jag somnade ifrån alltsammans.»

Till sist kommo de öfverens om att dela bären och satte sig på en sten för att förtära dem. Det blef deras frukost.

För en stund glömde de alla vedervärdigheter, men ingen fröjd är länge blandad.

»Tror du att vi få stryk, när vi komma hem», frågade Per och drog betänksamt det sista smultronet från strået — »vi ha ju gått bort utan lof?»

»Ja, kanske hon slår oss, men nu skola vi ha roligt först, eftersom det är vår födelsedag.»

Så fortsatte de åter vandringen under björkarna, där solljuset silade in och lämnade gyllene plättar på stenar och mossor. Dagen låg ännu kvar och deras bara fötter blefvo fuktiga därpå. Ingrids tunna kjol lämnade flikar kvar på törnbuskarna och Per hade mycket besvär med sin blåklintskrans, som oupphörligt ville åka ned på näsan. Men de pratade och småskattade, som de ej på länge gjort.

När de kommo ner till sjön, stannade de och blefvo i hast allvarsamma.

»Det var här som mor drucknade — vår riktiga mamma — det har Greta sagt.»

Ingrid kröp ut på en gammal pilstam, som krokig och vresig sköt ut ett stycke öfver vattnet, lade sig framstupa därpå och stirrade ner.

»Tänk Per, om vi nu skulle få se henne på sjöbotten.»

»Jag vill också vara med,» sade Per, kröp ut på stammen bredvid systemen, höll sig fast i en gren och spände sina ögon i det blanka vattnet — »tänk om hon nu sträckte sina armar efter oss.»

»Jag skulle inte bli rädd alls, ty Greta har sagt, att mor var så snäll, så, och att vi få träffa henne, när vi komma till Gud, som också är snäll.»

»Se, en så vacker blomma» — ropade Per — »Den ska du ha som inte har fått någonting. Om du makar dig litet, när jag den med den här kvisten.»

Han hade brutit en torr kvist ur pilträdet och försökte nu, sträckande sig allt hvad han förmådde, nå neckrosen, som bredde sina hvita blad på vågen. Men den vek undan och han sträckte sig allt längre ut.

»Akta dig, du kan falla!» Ingrids varnande rop förklingade i ett ångestfullt skri. Där låg nu Per. Mössan med blåklintskransen hade fallit af honom och fördes bort af vågorna. En liten mager hand sträcktes ett ögonblick upp. Ingrid försökte att fatta den, men förlorade själf fotfästet och gled ned från den slippriga stammen.

»Hjälp oss, mor — mor!»

De höllo ännu hvarandra i hand, när man fann dem på sjöbotten, och det var gamla Greta, hvars instinkt manade henne att söka där.

»Jag visste det» — sade hon — »inte kunde ett sådant elände få fortgå — naturligtvis skulle hon ta tillbaka sitt. Och det just på själfva födelsedagen. Gud signe de små oskyldiga lammen!»

För det blödande Grekland.

Slutredovisning.

Till redaktionen af Idun:

Transport från n:r 22 Kr. 1,134.21	
Insamling i Norrköping g:m E. A. » 10.—	
D:o af Missionsvänner g:m P.	
L. Pettersson, Kalksveden &	
Smedjebacken..... » 25.—	
D:o af Goodtemplare g:m d:o d:o... » 9.70	
	Kr. 1,178.91

Till kvinnoförbundets kassaförvaltare:

Transport från n:r 22 Kr. 1,447.60	
Summa Kr. 2,626.51	

Fredrika Bremer-förbundet meddelar, att ännu en tacksamhetsskrivelse ingått från drottningens af Grekland kammarherre.

Ur notisboken.

Änkekronprinsessan Stephanie af Österrike-Ungarn afreste i tisdags härifrån till Petersburg.

Hertiginnan Antoinette af Anhalt hitommer i dessa dagar från Petersburg för att besöka sin syster, änkehertiginnan af Dalarne.

Utställningsalbumen, som en tid varit väntade, ha i dagarne utkommit och säljas nu hos alla bok- och pappershandlare samt rundt om på utställningsområdet. Det ena, *Minne från utställningen 1897* innehåller 23 fint utförda vyer och säljes till ett pris af 1.25, det andra, *Gamla Stockholm*, visar på 16 bilder de vackraste partierna därifrån; dess pris är 1 kr. Firman Axel Lindahls fotografiäffär, som är förläggare, har med dessa synnerligt låga pris velat bereda äfven mindre bemedlade tillfälle att förskaffa sig de vackra albumen.

Teater och musik.

Arenateatern, som en längre tid med stor framgång — tack vare naturligtvis fru *Anna Pettersson-Norrie* ... afton efter afton gifvit den populära operetten »Sköna Helena», upptog i måndags den föga mindre populära operetten »Boccaccio» med nyssnämnda genialiska konstnärinna i titelrollen. Det föreföll oss nästan, som vore denna prestation, känd och värderad från Vasateatern, ännu bättre utmejslad än någonsin, och det förträffliga intrycket af densamma kunde ej förtagas af en som vi hoppas snart öfvergående liten heshet. Att fru P.-N. blef föremål för den lifligaste hyllning, behöfver väl knappast nämnas. Hon understöddes ganska godt af sina medspelare. Särskildt var Fiamettas representant fröken *Nilsson* mycket behaglig att både se och höra. Hennes röst är visserligen ovanligt späd, men ganska jämnt utbildad; sångsättet är ock värdadt. Fröken N. bör dock ej af malplacerade hyllningsbevis låta förläda sig att redan anse sig färdig, det vore skada. Hr *Strömberg* är onekligen en rolig Lambertuccio, men man saknar dock i denna roll den oförgätliga Viktor Holmqvist. Hr Rönblad gjorde erkännansvärda försök att göra något roligt af prins Pietros roll. Öfriga medspelare skötte sig i allmänhet ganska bra. Uppsättningen och inöfningen voro gjorda med omsorg. Salongen var i det närmaste fullsatt. Mellanakterna böra dock betydligt förkortas.

Vasateatern har åter öppnat sina portar med uppförandet af »Lycko-Pers resa».

Södra teatern har under de båda senaste veckorna innehafts af hr *Ernst Ahlboms* finsk-svenska sällskap, som där uppfört Numers' »Pastor Jussilainen» och »Bakom Kuopio», båda framstående och underhållande stycken. Utförandet har på det hela taget varit värdt mycket erkännande.

Den **Svensk-amerikanska sångkören** har gifvit tvåne konserter i den stora musikhallen vid Fredrikshof. Den första var mycket talrikt besökt, bland annat af konungen, medan på den andra salongen var tämligen glest besatt. Pro-

grammen upptogo nästan uteslutande hos oss kända och välkända svenska körer, hvilka framfördes väl och med klangfulla röster, om ock utförandet ej företedde något, som höjde prestationerna öfver hvad vi vanligen få höra här hemma af våra mera bekanta manskörer. Bifallet och entusiasmen voro emellertid särdeles lifliga och få naturligtvis delvis skrivas på de varma välkomstkänslor, med hvilka de hemvändande landsmännen från hinsidan Atlanten kunde påräkna att emottagas. Ledaren, hr *John Örtengren* hade emellertid kören godt i sin hand. Operasångaren *C. F. Lundqvist* lämnade å båda konserterna ett värdefullt bidrag.

Pliktens väg.

Novell för Idun af Ali.

Fn sådan härlig dag det var! Solen gassade så varmt mellan husraderna i hufvudstaden, och den sista snön flöt i små muntra rännilar kors och tvärs öfver gatorna. Det sade: plask, plask, för hvarje gång man satte ned foten, men, hvad gjorde det?! — Det var vår och sol och lifsglädje i unga människobrostr.

Sigrid Moss hade sett fem och och tjuu vårar under sin lefnad, men aldrig förr hade hon erfarit en sådan stormande, jublande känsla som just i år. Aldrig förr hade den milda vårluften smekt hennes kinder så som nu; aldrig förr hade de små fåglarne drillat så muntert, och aldrig hade väl de frigjorda böljorna glittrat så lockande som just i dag.

Sigrid gick öfver slussen, det var på en söndagsmiddag och hon var på väg till sin sömmerska, som bodde långt, långt borta på söder.

Sigrid Moss var långt ifrån någon skönhet. Ett par klara blå ögon! och en liten förtjusande mun voro de mest utmärkande dragen; för öfrigt var hon upprikt och nästan för rund i ansiktet, men då hon log, förklarades hennes drag, hon såg så obeskrifligt täck ut, och med sitt trohjärtade uttryck vann hon alltid sina medmänniskors fortroende och vänskap.

Sigrids far hade varit posttjänsteman. Vid sitt fränfalle efterlämnade han visserligen en liten obetydlig förmögenhet, dock icke mer än att fru Moss och hennes dotter måste lefva ett ganska enkelt och sparsamt lif. Sigrid hade dock fått en god uppfostran och särskildt hade hon utbildat sig i musik, så att hon var ganska skicklig i pianospelning. Goda vänner hade låtit sina barn taga lektioner för henne, hon blef omtyckt som lärarinna och fick småningom all flere elever. Hon blef därigenom till sin glädje i tillfälle, att i någon mån bidra till det lilla hushållets omkostnader, och i all synnerhet var det Sigrids fröjd, då hon ibland ansåg sig ha råd, att köpa två teaterbiljetter, en åt sig och en åt sin mor. Då var det jublande, barnslig glädje i det lilla hemmet, och mor och dotter följdes åt under skämt och munterhet.

En helt liten vänkrets utgjorde deras enda umgänge. De kommo tillsammans i all enkelhet och drucko kaffe och stannade till en blygsam supé. Vid dessa små sammankomster idkades ofta musik och sång, och en god vän till Sigrid upptäckte snart, att hon hade sångröst. Detta var nu en öfverraskning för Sigrid själf, det hade hon aldrig anat förr, men sedan sjöng hon gärna en liten visa, då någon bad henne därom. Att taga sånglektioner kom naturligtvis icke i fråga, det skulle ha blifvit för dyrbart, men att tralla litet grand under väninnans anspråklösa ledning, det var förtjusande.

Och hon sjöng enkelt och älskligt, och de, som icke hade alltför stora anspråk, lyssnade med välbehag till det känsliga föredraget.

På hösten hade Sigrid blifvit invald som medlem i ett litet sångsällskap, bestående af omkring tio damer och sex eller åtta herrar. Det var där hon gjorde bekantskap med Isidor Fejlick. En gång i veckan samlades de till sångöfningar, och dessa aftnar blefvo snart för Sigrid lönen för all hennes sträfvan under veckans öfriga dagar. Hon längtade dit af all sin själ, och hon kunde icke tänka sig någonting mer förtjusande än dessa repetitioner. Så kom hon dit en gång och Isidor fanns icke där. Åh, hvad det var underligt den kvällen. Hvad det var tröttsamt och tråkigt allting. Ingenting gick bra. Den ene sjöng falskt, den andre i otakt och den enklaste sats måste omtagas flere gånger. Sigrid blef på misshumör och var sedan retlig i många dagar. Fru Moss betraktade med undran sin dotter. Sig-

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur

Handas & de Nestis apotek, i partymaffaker och hos hrr handlande. Parförsäljning för Sverige hos Stockholm. Bendix, Josephson & C:o, 11 Regoringsgatan

rid bäfvade för nästa repetition och hon gick dit med en besynnerlig känsla af ångest. Den första hon fick se var Isidor Fejlick, som kom emot henne med framräkta händer. Då var det, som om solen lyst fram bakom ett hotande ovädersmoln, och från den stunden visste Sigrid, hvad Isidor betydde för hennes hjärta.

Sedan följde han henne hem om kvällen, men icke blott den gången, utan många, många gånger sedan. Och då våren kom med spirande, nyvaknad lif, då yppade han en dag för henne, hur kär hon var honom, och hon lade förtröstansfullt sin hand i hans och lofvade honom trohet för lifvet.

Det var blott några få dagar sedan han hviskat sina första kärleksord i hennes öra. Det var därför vårluften kändes så smekande och som fåglarne kvittrade så muntert och böljorna lockade med sitt glitter.

Isidor Fejlick hade plats som kassör i en bank i hufvudstaden. Det var icke någon lysande framtid han kunde erbjuda Sigrid vid sin sida. Själ afgode han icke mycket, fast han dagligen fick räkna siffror till siffror på andras förmögenhet. Utan syskon hade han ensam ärt föräldrarnes lilla bo, men utom detta ägde han blott sin lön. För Sigrid var det dock som all verdens rikedom, då hon tänkte på, att allt detta skulle blifva hennes.

Och det rosiga anletet strålade af hälsa och lycka, medan hon stretade i de södra backarne på väg till sin sömmerska.

Hon gick Götgatan fram och vek därefter af på en sidogata. Hon stannade slutligen vid ett stort, nybyggt hus och ilade snart upp för de tre långa trapporna. Där i förstugan funnos många dörrar med många namn på de flesta. Hon läste på visitkortet och fann till sist det hon sökte. Där stod: Hilma Ströms syatelier. Sigrid ringde och en halfvuxen flicka öppnade dörren.

— Träffas fröken Ström?
— Ja, var så god och stig in.
Flickan förde henne därmed öfver tamburen och öppnade sedan en inre dörr. Sigrid steg in i ett litet nätt och prydligt rum, möbleradt med en säng, en treflig soffa, divansbord, några

stolar, en rymlig byrå, en stor lampa på en hög fot, och så vidare. Det hela vittnade om en ovanlig smak och ett utomordentligt ordningsinne. Den lilla sömmerskan själf såg älsklig och behaglig ut, med ett par milda drömmande ögon. Sigrid gick vänligt emot henne med utsträckt hand.

— God dag, Hilma, nu kommer jag igen.
— Gog dag, fröken Moss, det var snällt, att fröken icke glömmert bort mig.

— Nej då, det gör jag visst icke, men jag har icke behöft någon ny klädning på länge.

— Och nu skall fröken ha en, kan jag förstå.

— Ja, snälla Hilma, nu skall jag ha två stycken.

— Åh, bevara mig, två på en gång! Då skall väl fröken riktigt ut och festa?

— Inte precis, men ändå... Jo, först skall jag ha en promenaddräkt och så en annan ljus klädning. Hilma har väl tid hoppas jag?

— Är det mycket bråttom?
— Icke med den ljusa, men promeddräkten behöver jag allt om fjorton dagar senast.

— Det blir nog litet svårt att hinna, jag har så mycket arbete just nu.

— Åhjo, snälla Hilma, försök! Jag är alldeles tvungen att ha den i dag fjorton dagar till.

— Ja, nog skall jag försöka, — svarade Hilma med en suck — men jag kan verkligen icke lofva med bestämdhet. Ser fröken, jag har alltid velat hålla hvad jag lofvar, men numera, så...
— Hvad då Hilma?

— Jo, jag är icke så stark nu som förr, jag orkar icke mera sitta uppe och arbeta om nätterna och jag har bara tre flickor som hjälpa mig att sy. Och så vill jag gärna ha först färdigt det arbete, som jag först åtagit mig.

— Det är nog rättvist, snälla Hilma, och jag förstår så väl, att det är svårt, men det är också så ledsamt för mig om det ej kan bli som jag tänkt...
— Skall fröken på någon visit på söndagen, som ej kan uppskjutas?

— Ja, ser Hilma... Men det är väl så godt att jag talar om hvad det gäller. Hilma får väl ändå snart veta det. Jag skall eklatera min förlofning i nästa vecka på min födelsedag.
— Ah, då får jag hjärtligast lyckönska! Jag

kunde nästan förstå, att det var någonting särskildt. Lyckan lyser alltid igenom! — tillade Hilma med en ny suck.

— Ja, jag är verkligen så innerligt lycklig. Jag kunde icke ana förr, hur ljus och rikt lifvet kunde vara. Men, hvad ser jag, Hilma gråter ju!

— Åh nej, visst icke, — svarade Hilma och torkade förstulet bort en tår, som icke ville låta häjda sig i sitt lopp — det känns bara litet underligt, då andra tala om sin lycka; det är som när man läser en vacker bok, fårarna komma en i ögonen, fast man ingen anledning har att gråta.

— Det finns nog en anledning ändå på botten, tänker jag! Hvarje hjärta har en omedveten trängtan efter lycka och jag har fått för mig, att Hilma har någon sorg, som tynger på sinnet.

Hilma vände sig bort och en ny tår föll långsamt i den förras spår.

— Ser Hilma, det är icke min mening att vara påträngande eller ogrannlaga, men mitt eget hjärta är så fullt af tacksamhet emot den högste, och jag ville så innerligt gärna, att alla andra skulle vara lika lyckliga och glada som jag.

— Ack, det är så vänligt af fröken att intressera sig för en stackars fattig flicka som jag. Det känns så godt att få höra ett deltagande ord någon gång, men sorgen, den sitter ändå där den sitter, den får man bära, — till dess man dukar under!
(Forts.)

Innehållsförteckning.

Emilie Björnberg (med porträtt); texten af Birger Schöld. ström. — I sinnesförvirringens natt; poem af Helene Malmqvist. — Debet och kredit i nervernas hushållning; bearbetning för Idun af Mathilda Langlet. — I Stockholm; små utställningsfunderingar och litet annat smått och godt. För Idun af Lovisa Petterkvist. Bref VII. — Småskär; af T-s. — Vilsna lam; skiss för Idun af Sophie Linge. — För det blödande Grekland (slutredovisning). — Ur notisboken. — Teater och musik. — Pliktens väg; novell för Idun af Ah. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Och vill du se mig, så snör din rensel
Samt fatta stafven och drag mot nord,
Där sommarnatt med sin mjuka pensel
Ger riklig fägring åt fattig jord.
Du måste tröttsamma stigar gå
För att mitt anlete skåda få.
Se'n du mig sett, skall du sent mig glömma,
Och om min glans skall du ofta drömma,
När vintern kommer med kulna dar,
Och endast minnet af mig finns kvar.

Nämn möbel — nyttig, som hvar man vet.
Hur är den häst, som är allt för fet?
Hvad Ulriksdal har och Haga med.
Hvad får soldaten i krig som fred?
Och hvad du ej dina skatter vill.
Två honor, som höra husdjur till.
Hvad mänskan bör, fast med måtta, vara.
Två räkneord. En partikel bara.
En smörgåsrätt. Och så säg mig se'n
Hvarutaf tiden har endast en?
Hur är den tunna, som skramlar mest?
Hur är du efter en nattlig fest?
Hvad du vill ha', när du hungrig är.
Och hvad aptiten då reta plär.
Säg, hvem tog priset i kroppslig styrka?
Hvad patern bär i sin helga kyrka.

Hvad stundom oskyldig får för andra.
Hvad öfver solen ibland ses vandra.
Hvad kan skulptören? Hvad kan hvar smed?
Hvem visar vägen på okänd led?
Hvad du ej får, fast jag tröttsam är —
Jag hejdar hellre min svada här.
Amalia.

Dubbel-palindrom.

»Ack, kära mitt första (rättfram)
I dag är det turen din» —
Till sin mitt andra, (rättfram)
Den gamle sade med trumpen min —
»Du får i staden försöka sälja
Det sista öket vi nu ha kvar;
Mitt första (bakfram) du här kan välja,
Och här din »massäck» du sedan har.
Om nu på vägen det krångligt blifver,
Mitt första (bakfram) du fäster då
Uti mitt andra, (bakfram) det lättad gifver,
När ingen finnes, som drivver på.
Moster Lisa.

6 namn.

1	2	3	3	4
2		4		7
5	11		7	8
3		5		9
6	10	6	3	6

- 1—4) Fruntimmersnamn,
- 4—6) d:o
- 1—6) d:o
- 6—6) d:o
- 3—6) d:o
- 5—8) Karlnamn,

Isse.

Ifyllningsgata »för säsonen».

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
+																		+
	+																	+
		+															+	
			+															
				+														
					+													
						+												
							+											
								+										
									+									
										+								
											+							
												+						
													+					
														+				
															+			
																+		
																	+	
																		+

Äro orden funna, bilda de bokstäfver, som infalla i de markerade rutorna, namn å något, som mycket talas om samt arbetats för och.

7) Stockholmares älsklingsplats, 2) Nödigt att hafva, 5) Högåttad artist, 19, 4, 8, 16, 18) Framstående män på olika områden, 11) Bär mycket ansvar, 1) Användas i de flesta brancher, 14) Komma från när och fjärran, 17) Ha svårt uppdrag, 15) Äro välkomna, 6) Eftersökt befattning, 13) Hvad de medverkande äro, 10) Storartad musikarrangement, 9) Finnas flera slag, 12) Påminner om tusen och en natt, 3) Kommer ej alla till del.
M. T.

Ordgata.

Tag 5 ord, hvilas begynnelse- och slutbokstäfver äro lika, samt bilda namn på en fågel.
Orden beteckna:
1) En sammanställning,
2) Tillhör till en flaska,
3) Utan undantag,
4) Hvad en sällsynt växt är,
5) Gossnamn.
Reseda.

Lösningar.

Charaden: Ros-ers-berg.
Kedjegåtan: Paris: 1) Panama, 2) Ararat, 3) Rheims, 4) Ithra.
Bokstafsuppgiften: Halmstad:
M a l a c c a
a p f
t o s
h ä r s i k t
i t å
a e n
S m å l a n d
Förvandlingsgatan: Karlskrona-Kristiania.
Stifferlogogryfen: Luftballong: Lot, luta, ful, bulta, noll, gult, lut, bal, tall, lo, Ulla, fluga.
Vokalförändringsgatan: Faber, feber, fiber.
Gåtan: Reseda.

Gymnastik- och Velocipedkostymer

* * Strumpor, Tröjor, Kalsonger etc. * *

* Extra beställningar & reparationer. * Vidstickningar. *
Från fabriken **Bryggaregatan 3**, 1 tr. upp,
andra huset från Drottninggatan.